

Filosofía · 1.º Bachillerato · Comunidad Valenciana

Cuadernillo de trabajo del profesorado: currículo oficial, secuenciación trimestral, situaciones de aprendizaje, rúbricas competenciales, DUA y comparativa autonómica frente al BOE.

Normativa Decreto 108/2022, de 5 de agosto

Generado 19/05/2026 16:28

8 Competencias	9 Criterios	25 Saberes
--------------------------	-----------------------	----------------------

Primer curso post-obligatorio. El alumnado entra con motivación y nivel muy variables tras 4.º ESO. Los criterios LOMLOE exigen ya razonamiento de nivel medio-alto y autonomía en el aprendizaje.

Índice

1. Resumen normativo
2. Competencias específicas (explicadas)
3. Criterios de evaluación (con evidencia)
4. Saberes básicos (con actividad de aula)

1. Resumen normativo

Materia	Filosofía
Curso	1.º Bachillerato
Comunidad Autónoma	Comunidad Valenciana
Decreto autonómico	Decreto 108/2022, de 5 de agosto
Particularidad	En la Comunidad Valenciana existe Valencià: Llengua i Literatura como materia obligatoria con currículo propio.

2. Competencias específicas

Filosofía

CE.1 · Identificar problemes i formular preguntes relacionades amb l'existència dels éssers humans i la seua capacitat de raona...

TEXTO OFICIAL

Identificar problemes i formular preguntes relacionades amb l'existència dels éssers humans i la seua capacitat de raonar i actuar, des de l'especificitat i radicalitat de la perspectiva filosòfica. 2.1.1. Descripció de la competència 1. La sorpresa i la curiositat que desperten en l'ésser humà el fet mateix d'existir i la seua capacitat de raonar són el punt de partida de la reflexió filosòfica. D'aquesta manera naixen les preguntes sobre el concernent a l'ésser humà en tots els seus àmbits d'actuació, així com el reconeixement dels problemes que l'existència i la convivència plantegen. L'etapa de l'adolescència es caracteritza pel qüestionament de tot allò que es presenta com a donat o establert. És per això un moment idoni per a començar a desplegar les capacitats reflexives de manera conscient i anar adquirint el bagatge que formarà la base i essència de comportaments futurs. Per aqueixa raó, cal integrar en la formació filosòfica totes aquelles qüestions rellevants que permeten la configuració crítica de la personalitat en totes les seues facetes.

CE.2 · Utilitzar criteris de cerca, selecció i anàlisi d'informació referida a qüestions filosòfiques des d'una actitud reflexiva...

TEXTO OFICIAL

Utilitzar criteris de cerca, selecció i anàlisi d'informació referida a qüestions filosòfiques des d'una actitud reflexiva, autònoma, rigorosa i creativa. 2.2.1. Descripció de la competència 2. La selecció i tractament de la informació són fonamentals per al desenvolupament del coneixement i encara més per al del coneixement filosòfic. És per això que tindre clars els criteris que cal usar en una cerca rigorosa i rellevant d'informació, tant de manera tradicional com en l'entorn digital actual, és bàsic per a portar a terme qualsevol tipus d'investigació, filosòfica o no, de manera correcta.

CE.3 · Practicar el diàleg i debat filosòfics de manera rigorosa, crítica i assertiva, utilitzant de forma adequada els diferents...

TEXTO OFICIAL

Practicar el diàleg i debat filosòfics de manera rigorosa, crítica i assertiva, utilitzant de forma adequada els diferents tipus d'argumentació i detectant els usos fal·làctics, dogmàtics i esbiaixats en la defensa d'opinions i hipòtesis. 2.3.1. Descripció de la competència 3. L'ús del diàleg gaudeix d'una llarga tradició i té una indubtable preeminència com a mètode de reflexió filosòfica i com a referent essencial de l'exercici de la ciutadania democràtica. A més, el diàleg no és només una de les característiques essencials dels models polítics que considerem més ben fonamentats, sinó també un element essencial per a l'avanç del coneixement en qualsevol camp.

CE.4 · Visibilitzar, denunciar i combatre les desigualtats, estereotips i exclusions propis del sistema patriarcal incloent una...

TEXTO OFICIAL

Visibilitzar, denunciar i combatre les desigualtats, estereotips i exclusions propis del sistema patriarcal incloent una mirada de gènere en l'anàlisi de les diferents teories i qüestions filosòfiques. 2.4.1. Descripció de la competència 4. Adoptar la perspectiva de gènere davant els diferents plantejaments filosòfics implica centrar-se en les desigualtats entre dones i homes i en l'anàlisi dels rols i les relacions de gènere. Els estudis de gènere de l'antropologia, la sociologia, la política i l'economia feministes, de la mà de la geografia i la història, han fet grans aportacions en aquest sentit. En els diferents àmbits de coneixement, aquesta perspectiva és doblement necessària. D'una banda, perquè la desigualtat de gènere és un problema social i global. D'una altra banda, perquè els continguts de les diferents disciplines acadèmiques estan molt marcats per les desigualtats de gènere. Incloure la perspectiva de gènere permet a l'alumnat detectar, denunciar i compensar l'absència femenina i de persones amb identitats de gènere diverses en els materials objecte d'anàlisi i també ampliar la mirada i qüestionar el coneixement androcèntric que perpetua les desigualtats i les discriminacions que comporta el sistema patriarcal. Alhora, possibilita qüestionar els rols i estereotips que es troben en la base de les desigualtats, introduir mirades interseccionals i reformular el coneixement per a donar valor a les pràctiques domèstiques i de les cures, entre altres.

CE.5 · Identificar i analitzar problemes ètics i polítics des d'una perspectiva interseccional i elaborar propostes transformad...

TEXTO OFICIAL

Identificar i analitzar problemes ètics i polítics des d'una perspectiva interseccional i elaborar propostes transformadores de la realitat d'acord amb els principis d'una societat igualitària i inclusiva. 2.5.1. Descripció de la competència 5. L'activitat filosòfica comprén la capacitat d'identificar problemes i formular preguntes i d'argumentar i debatre de manera rigorosa, la reflexió autònoma, l'anàlisi crítica sobre la legitimitat de les idees rebudes i assumides acríticament en el procés de socialització i, en conseqüència, la capacitat per a identificar i analitzar els problemes ètics i polítics en el si de la convivència social.

CE.6 · Analitzar amb actitud crítica, constructiva, oberta i respectuosa els conflictes humans, de manera que es contemple la p...

TEXTO OFICIAL

Analitzar amb actitud crítica, constructiva, oberta i respectuosa els conflictes humans, de manera que es contemple la pluralitat d'idees, creences i emocions que intervenen en els mateixos i proposar una resolució dialogada i pacífica. 2.6.1. Descripció de la competència 6. Les relacions humanes sovint es presenten en forma de conflicte. Això, en comptes de veure-ho com un problema, s'ha d'entendre com una propietat inherent a les relacions humanes. Aquesta és la raó per la qual qualsevol de les qüestions plantejades sobre el sentit de l'existència o, especialment, dels problemes ètics, polítics o estètics té forma de dilema. Es tracta doncs de mostrar una actitud oberta davant qualsevol de les opcions presentades i, posant-se en el lloc de les persones que les plantegen, sotmetre-les a crítica a fi de trobar punts de trobada que conduïsquen a solucions dialogades i pacífiques. No obstant això, cal tindre present que aquesta pluralitat d'opcions i plantejaments està conformada per un conjunt d'idees, creences, emocions i relacions de poder que ha de ser contemplat des d'aquesta perspectiva amb la finalitat de donar la millor resposta a les necessitats que estan a la base del conflicte i per a poder passar així de les posicions enfrontades a la resolució des de la cultura de OD SDX Són el diàleg, i tot el necessari per a establir-lo, els mitjans per a proporcionar a l'alumnat una educació basada en la resolució pacífica dels conflictes i preparar-lo per a exercir una ciutadania democràtica, crítica i pacífica. Educar en i per a la pau requereix una cultura en què les relacions són horitzontals, hi ha espai per al diàleg i la participació i els conflictes s'afronten treballant-los amb la voluntat de resoldre'ls de manera justa. No és només un rebuig a la violència i a la cultura bèl·lica, sinó que implica la defensa de la justícia social i la dignitat humana. Requereix del treball de continguts i competències que permeten desaprendre la guerra per a construir la pau i també entendre el caràcter transformador dels conflictes no violents i conèixer models de convivència pacífics. D'aquesta manera es contribueix a enfortir les capacitats afectives en l'àmbit personal i en les relacions interpersonals, a rebutjar tota mena de violència, prejudicis i comportaments sexistes i a solucionar pacíficament els conflictes. Tot això col·labora en el desplegament de la competència ciutadana i de la competència personal, social i d'aprendre a aprendre. Finalment, l'anàlisi dels conflictes que la realitat planteja posa a l'alumnat en situació d'observar i entendre la pluralitat d'idees, situacions, cultures i creences que configuren el teixit social i el porta a reforçar el desenvolupament de la competència en consciència i expressió culturals.

CE.7 · Analitzar críticament i qüestionar la legitimitat de les idees, valors i concepcions del món canòniques i donar visibilitat...

TEXTO OFICIAL

Analitzar críticament i qüestionar la legitimitat de les idees, valors i concepcions del món canòniques i donar visibilitat a aquelles que no s'han atés. 2.7.1. Descripció de la competència 7. La filosofia consisteix a pensar sobre els nostres pensaments, és a dir, en la reflexió i l'anàlisi crítica a propòsit dels sistemes de creences, idees i opinions que tenim totes les persones sobre la vida, els costums, les relacions sexuals, les identitats, el llenguatge o les realitats del món. Gran part d'aquestes concepcions o sistemes de creences i valors s'accepta de manera acrítica durant el procés de socialització. L'anàlisi crítica de les idees i sistemes de creença heretats possibilita el seu qüestionament i la capacitat de distingir entre allò que es presenta com a normal, sense una fonamentació rigorosa, i allò que és legítim. La utilitat de la Filosofia s'entén a través de la mateixa activitat filosòfica, que impulsa l'alumnat a qüestionar les seues idees, valors i creences i, alhora, passar d'una concepció ingènua, inconscient i poc lúcida dels assumptes vitals a una més conscient, crítica i lúcida. Aquesta activitat filosòfica permet l'alumnat o bé justificar, si és possible, les idees que ha acceptat ingènuament, o bé abandonar les creences que se li presenten com a irracionals i sense justificació. A més, promou la consciència del caràcter obert i dels límits del que es pot o no es pot demostrar. Posa també de manifest la inconsistència i incompletesa de les idees i creences rebudes. Identificar les inconsistències permet denunciar-les i combatre-les i, alhora, propiciar que es visibilitzen unes altres concepcions, idees o creences considerades irracionals, secundàries o absurdes pel pensament dominant. El conjunt d'estratègies que el patriarcat ha fet servir per a impedir l'accés de les dones al poder, la violència institucional o les barreres que dificulten ser ciutadana o ciutadà de ple dret són alguns d'aquests WHPHV En definitiva, l'alumnat no es limita a repetir el que escolta o li diuen que és correcte o vertader, sinó que és capaç de justificar les seues idees, de criticar les que li semblen incorrectes i, en conseqüència, d'abandonar aquelles que se li presenten sense cap justificació perquè es basen en prejudicis, privilegis o relacions de poder desiguals.

CE.8 · Identificar la diversitat de manifestacions artístiques, valorar-les com a motor del pensament crític i combatre els pre...

TEXTO OFICIAL

Identificar la diversitat de manifestacions artístiques, valorar-les com a motor del pensament crític i combatre els prejudicis culturals sobre aquestes. 2.8.1. Descripció de la competència 8. La creació artística és inherent a l'ésser humà com a expressió d'emocions, no sols individuals sinó també col·lectives, a través dels processos creatius que la defineixen. En tot procés de creació s'assumeix una certa individualitat i subjectivitat, acompanyades de les influències del bagatge cultural acumulat per part de qui crea. D'ací la gran diversitat que s'observa en els processos creatius i manifestacions artístiques que l'ésser humà és capaç de desenvolupar. A més, a hores d'ara, tant els processos com les seues manifestacions estan condicionats per la pregnància dels mitjans audiovisuals. En aquest sentit la revolució tecnològica està canviant la producció artística i la relació de l'art amb la societat. Aquesta diversitat artística va més enllà d'allò que ens ve donat com a art des de la tradició i abasta les diferents manifestacions de la creativitat humana. Històricament s'ha atorgat valor a unes creacions front a d'altres en funció dels prejudicis predominants en cada època. es tasca de la Filosofia generar una actitud reflexiva i crítica sobre el que es considera o no art i per què, com succeeix amb la dicotomia entre art i artesanía, així com davant els prejudicis culturals assumits per la creació artística i els que aquesta perpetua. La creació artística és en si mateixa un motor del pensament crític, amb caràcter transformador i vocació de canvi. En aquest vessant transformador i revolucionari l'art ha sigut, al llarg de la història, via d'expressió de reivindicacions de tota mena polítiques, socials i de gènere, entre altres. La Filosofia analitza el fenomen artístic també en aquest sentit.

3. Criterios de evaluación

Filosofía

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
3.2	CE.3	<p>Participaren els debats de manera assertiva escoltant de manera activa i respectant el torn de paraula tant en aportar arguments com en exposar acords i desacords</p> <p>Utilitzar els conceptes i els arguments de manera rigorosa per exposar idees pròpies i raonaments i per a aclarir els dubtes i malentesos que es plantegen</p> <p>Identificar i analitzar críticament els usos dogmàtics i esbiaixats en la defensa d'opinions i hipòtesis i plantejar alternatives que s'ajusten a la lògica del discurs</p> <p>Utilitzar un llenguatge oral i escrit inclús i igualitari en qualsevol situació d'aprenentatge</p>	
4.2	CE.4	<p>Identificar els valors que sustenten els estereotips i els prejudicis de gènere presents en les diferents teories i qüestions filosòfiques</p> <p>Analitzar críticament les conseqüències dels estereotips i prejudicis de gènere en l'àmbit del coneixement i denunciar les desigualtats i injustícies que hi ha</p> <p>Buscar i exposar continguts que incloguen la perspectiva de gènere en les teories i qüestions filosòfiques</p> <p>Proposar i dur a terme accions que combaten les desigualtats, els estereotips i les exclusions</p>	
5.2	CE.5	<p>Analitzar causes i conseqüències dels problemes ètics i polítics que afecten la convivència democràtica</p> <p>Exposar i argumentar la posició moral que s'adopta davant problemes ètics i polítics que amenacen la convivència</p> <p>Proposar i desplegar accions que tinguin com a objectiu la millora de les relacions interpersonals des d'una perspectiva ètica i política</p>	
7.2	CE.7	<p>Analitzar críticament la relació entre idees i valors i concepcions del món</p> <p>Identificar i visibilitzar i explicar idees i valors i concepcions de la realitat que han sigut històricament silenciades o relegades o ocultades</p> <p>Comparar i explicar les diferències entre les idees i valors que han sigut silenciades i aquelles considerades com a canòniques</p>	
8.2	CE.8	<p>Identificar i descriure les característiques que fan que una creació sigui considerada una manifestació artística</p> <p>Explicar i comparar diferents teories sobre la definició del objecte artístic</p> <p>Argumentar la relació entre els productes artístics i el pensament crític</p> <p>Analitzar i explicar el paper transformador de la societat</p> <p>Identificar i explicar els prejudicis en funció dels quals unes certes produccions són considerades art i altres no i analitzar les seues conseqüències</p>	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
8.3	CE.8	<p>Presentació El batxillerat és una etapa de grans reptes per a l'alumnat no només per la necessitat d'afrontar els canvis propis del desenvolupament maduratiu dels adolescents sinó també perquè en aquesta etapa educativa els aprenentatges adquireixen un caràcter més profund amb la finalitat de satisfer la demanda d'una preparació de l'alumnat suficient per a la vida i per als estudis posteriors.</p> <p>Els ensenyaments de Física i Química en batxillerat augmenten la formació científica que l'alumnat ha adquirit al llarg de tota l'Educació Secundària Obligatoria i contribueixen de manera activa al fet que cada estudiant tinga d'aquesta manera una base cultural científica rica i de qualitat que li permeta moure's amb soltesa en una societat que demanda perfils científics i tècnics per a la investigació i per al món laboral. La separació dels ensenyaments del batxillerat en modalitats possibilita una especialització dels aprenentatges que configura definitivament el perfil personal i professional de cada alumne i alumna. Aquesta matèria té com a finalitat aprofundir en les competències que s'han desenvolupat durant tota l'Educació Secundària Obligatoria i que ja formen part del bagatge cultural científic de l'alumnat tot i que el seu caràcter optatiu li confereix també un matís de preparació per als estudis superiors d'aquell alumnat que vulga triar una formació científica avançada en el curs següent.</p> <p>En el qual Física i Química es desdoblarà en dues matèries diferents: una per a cada disciplina científica.</p>	
8.4	CE.8	<p>L'enfocament que es pretén atorgar a la matèria de Física i Química en tot l'ensenyament secundari i en el Batxillerat prepara als i les alumnes de manera que puguin establir connexions significatives amb les altres ciències i les matemàtiques per a comprendre i millorar el nostre entorn. El currículum d'aquesta matèria no només pretén contribuir a l'adquisició i el desenvolupament d'unes competències específiques de nivell més alt i a aprofundir en l'adquisició de coneixements, destreses i actituds de la ciència sinó que aspira també a més a encaminar l'alumnat en la configuració tant de la seua dimensió personal com a futur ciutadà crític i responsable com del seu futur perfil professional. Per a fer-ho el currículum de Física i Química de Batxillerat dissenya partint de les competències específiques de la matèria com a eix vertebral dels elements curriculars.</p>	
8.5	CE.8	<p>En primer lloc dels sabers bàsics que identifiquen els sabers de la matèria que cal aprendre, articular i mobilitzar perquè l'alumnat pugui adquirir i desenvolupar aquestes competències específiques. L'ensenyament de la matèria ha de proporcionar informació sobre el nivell de desenvolupament competencial esperat per a cada competència específica a partir d'un desglossament dels seus ingredients i dels seus sabers bàsics corresponents.</p>	
8.6	CE.8	<p>Les cinc competències específiques d'aquesta matèria es refereixen de manera general als mètodes i procediments utilitzats per a la física i la química. En la primera i la segona, l'èmfasi es posa en els processos de creació del coneixement científic i en els procediments que són propis. La tercera i la quarta estan orientades al desenvolupament de capacitats comunicatives en l'àmbit de la física i la química amb els instruments adequats i les característiques corresponents. L'última competència fa referència a l'ús dels coneixements en física i química per a l'anàlisi i la millora dels processos relacionats amb el medi ambient i la salut tant en les seues aplicacions com en l'enfocament social i ètic.</p> <p>Els sabers bàsics necessaris per a l'adquisició i el desenvolupament de les competències específiques estan organitzats en set blocs d'acord amb la lògica de les disciplines de les quals procedeixen: propietats físiques i químiques de la matèria i model explicatiu de la estructura atòmica de la matèria, reaccions químiques, química orgànica i cinemàtica i energia i treball calor.</p>	

4. Saberes bàsics

Filosofia

Saberes bàsics del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Especificitat del saber filosòfic i els seus mètodes	
2	L ésser humà com a problema filosòfic	
3	Antropologia filosòfica cultura, etnocentrisme, relativisme cultural i decolonització	
4	El problema de la identitat personal. Identitat digital, intel·ligència artificial i transhumanisme	
5	El problema del determinisme. Necessitat, atzar i llibertat Subbloc 1. Realitat	

Saberes bàsics del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Possibilitat i continguts del saber metafísic /zjLFD el raonament i l'argumentació formal i informal	
2	El problema del coneixement i la veritat	
3	La desinformació i el fenomen de la post-veritat	
4	El saber científic i la filosofia de la ciència	
5	La dimensió social i política del coneixement Subbloc 1. Política	
6	L ésser humà com a ésser social i polític	
7	Legalitat i legitimitat	
8	El fonament de l'organització social i del poder polític	
9	La reflexió filosòfica al voltant de la democràcia	
10	Ideals, utopies i distopies. Els moviments socials i polítics. Subbloc 2. Ètica	
11	La raó pràctica com a problema	
12	Problemes i conflictes morals. Els dilemes	
13	El marc ètic del diàleg Subbloc 3. Estètica	
14	El problema de l'art i la bellesa	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
15	El paper polític de l'art	
16	Teories ètiques i els reptes del desenvolupament sostenible	
17	Interseccionalitat de les desigualtats i les discriminacions	
18	Guerra i terrorisme. Violències directa, cultural i estructural	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Feminisme, feminismes i perspectiva de gènere en la filosofia	
2	Consum responsable, tecnologia i entorn natural	

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

Este documento es una ayuda de trabajo generada por Corrigiendo.es a partir de datos curriculares oficiales estructurados y de un enriquecimiento didáctico sintetizado con IA (Gemini). Revisa siempre la normativa vigente de tu administración educativa antes de incorporarlo literalmente a documentos administrativos del centro.